

Verkkolasku ja sen lähettäminen

Verkkolasku on lasku, jonka voi automatisoidusti käsitellä lähetys- ja välitysvaiheen lisäksi vastaanottajan päässä (laskun maksajan omassa järjestelmässä). Sitä ei siis ole tarvetta erikseen muokata, vaan käsittely mikä aineistolle mahdollisesti tehdään, tehdään ja pitää voida tehdä automatisoidusti. Lasku on siis sellaisessa muodossa oleva lasku, että se voidaan sellaisenaan välittää haluttua välityskanavaa käyttäen laskun vastaanottajalle, joka saa sen omaan järjestelmäänsä käsiteltäväksi sellaisenaan tai automaattisesti muutettuna formaatista toiseen.

Kyse on siis sellaisesta laskumuodosta, jota ei tarvitse tulkita, muokata eikä missään tapauksessa skannata, vaan se siirtyy tietosisällöltään sellaisenaan laskun saajan järjestelmään automaattisesti ja josta kaikki tieto on myös jatkokäsiteltävissä. Tiedostomuotona on XML-sanomakuvauskieli, josta on useita formaatteja kuten Finvoice, TeApps ja muutamia muitakin.

Laskuttamisessa ei siis tämän johdosta tule mitään uutta entiseen verrattuna - välttämättä. Laskut voidaan siis tehdä aivan kuten ennenkin ja tulostaa kuten ennenkin, mutta tulostimeen ei synny paperilaskua, joka pitäisi laittaa kuoreen ja kiikuttaa postimerkin nuoleskelun jälkeen postin kuljetettavaksi (postimerkin nuoleskelusta taidettiin jo sentään päästä tarrapostimerkkien yleistytyä). Merkittävin muutos on jokaisen verkkolaskutettavan asiakkaan kohdalla lisätä **osoitetietoihin verkkolaskuosoite ja hänen välittäjän tunnus**, siis kaksi lisätietoa. Tietysti nämä kaksi lisätietoa tarvitaan omiinkin tietoihin. Mikäli siis käytettävissä on asiallisesti toimiva laskutusohjelma, joka tekee kaikenlaisia laskuja sekä tarvittaessa erillinen ohjelma, joka välittää verkkolaskuoperaattorin kautta tarvittavien asiakkaiden verkkolaskut - tietenkin automaattisesti, ei laskun tekijän siis tarvitse miettiä koko verkkolaskuasiaa.

Usein laskun mukaan on saatava myös siihen oleellisesti kuuluvia liitteitä. Tällöin on huomioitava ettei pankkiverkon kautta voida lähettää liitteitä. **Muiden verkkovälittäjien kautta voidaan lähettää myös liitteet**, jotka voivat usein olla yleisimpiä tiedostoja (tekstinkäsittely, taulukkolaskenta, PDF, ...), mutta joillakin asiakkailla tai välittäjillä saattaa olla rajoitteita tiedostomuotojen suhteen. Mikäli siis käytettävissä on asiallisesti toimiva laskutusohjelma, jonka avulla laskun mukaan saadaan myös liitteet, ei laskun tekijän tarvitse siis tässäkään tilanteessa murehtia koko verkkolaskuasiaa - liitteet lähtevät automaattisesti laskun mukana. Liitteet saattaa tosin joutua skannaamaan, josta aiheutuu lähettäjälle pientä vaivaa, mutta samalla skannattu liite säilyy myös omassa laskutusohjelman sähköisessä arkistossa.

Mikäli asiakkaalle, jonka välittäjäoperaattorina toimii pankki, lähetetään liitteitä sisältävä lasku, voi laskun saaja yleensä käydä tutustumassa liitteisiin ja erikseen myös tulostaa tai kopioida ne laskun lähettäjän operaattorin verkosta, mutta ne eivät siis siirry automaattisesti laskun saajan laskutusjärjestelmään.

Edellä kerrottu koskee siis nimenomaan verkkolaskua - luonnollisesti muitakin vaihtoehtoja on sen rinnalle.

Jokunen verkko-operaattori tai muu vastaavan tyyllisiä palveluita tarjoava yritys saattaa tarjota myös muunnospalvelun verkkolaskuksi. Siinä käsitellään asiakkaan laskua (usein PDF-muotoista) siten, että siitä luetaan ainakin oleellimmat tiedot, joista tehdään verkkolasku. Tällaisen palvelun aloitusvaihe on yleensä kustannuksiltaan melko kallis (aloituskustannus muunnospalvelun tarjoajalle). Haittana on myös laskun ulkoasussa myöhemmin tulevat muutokset, jolloin yleensä muunnospalveluunkin syntyy korjaustarve (mahd. uusi lisäkustannuserä).

Sähköpostilasku onkin sitten kokonaan oma lukunsa. Se on usein ikävä laskun vastaanottajan kannalta - automatisointi hankalaa (mm. lähettäjien laskut poikkeavat suuresti toisistaan). Se on lähettäjälle kuitenkin kaikkein edullisin ja toimivalla laskutusohjelmalla todella vaivaton.

Verkkolaskumuodot

Verkkolaskumuotoja on mm. Finvoice ja TeAppsXML, mutta muitakin on käytössä.

- Pankkien käytössä on yksinomaan Finvoice, eikä mukaan saada laskun liitteitä.
- TeAppsXML on Tieken kehittämä, mutta vapaasti käytettävä muoto, jota voidaan Finvoicen lisäksi välittää useiden verkkolaskuvälittäjien kautta (muiden kuin pankkien) - TeAppsXML tukee myös liitteitä, joita voidaan pääsääntöisesti välittää muiden välittäjien kuin pankkien kautta.
- Jokunen välittäjä (ei pankit) toimittaa liitteitä myös Finvoicen mukana, mutta ko. standardi ei sitä tue, joten perille meno vastaanottajalle saakka tulee myös erikseen varmistaa.
- Jukunen välittäjä (ei pankit) tekee myös muunnoksia eri laskuformaattien välillä, jolloin laskun lähettäjä voi siis käyttää erilaista laskumuotoa, kuin vastaanottajan järjestelmä tukee. Tässä muunnoksessa voi kuitenkin joku tieto tippua välityksessä matkalle tai aiheuttaa pientä lisätyötä lähettäjälle tai vastaanottajalle, ainakin pieni riski muunnoksesta syntyy, vaikkakin muunnokset usein toimii ongelmitta.

Laskutus

Yksinkertaisimmillaan tehdään taloushallinnan ohjelmalla (laskutusohjelmalla) lasku, joka on verkkolaskutukseen soveltuva (XML-muotoinen), kuten kaikille avoimet TeAppsXML ja Finvoice.

- Vähänkin suurempiin laskumääriin soveltuu parhaiten omassa järjestelmässä käytettävä taloushallinnan ohjelma (laskutusohjelma), jolloin välittäjää on helppo vaihtaa (kustannusten/kilpailutilanteen mukaan).
  - Laskutusohjelmalla tehty lasku toimitetaan välittäjälle joko välittäjältä saadulla ohjelmalla, joka valvoo hakemistoa, johon XML-muotoiset laskut muodostetaan tai lähetetään manuaalisesti välittäjän ohjeistuksen mukaan.
- Mikäli vuosittain laskuja käsitellään vain muutamia (*"muutama" on omassa harkinnassa*), on mahdollisuus käyttää myös verkossa toimivia laskujen teko-ohjelmia, joilla välittäminen on usein automatisoitu helppokäyttöiseksi. Nämä ovat toistaiseksi aika "kankeita" suuria rivimääriä käsiteltäessä.
  - Vähäisissä laskumäärissä ja pienissä laskujen rivimäärissä varsin helposti käyttöön otettava.
  - Välittäjää vaihdettaessa on hylättävä myös käytetty laskun tekemiseen käytetty ohjelma.

Välittäminen

Välittäminen tapahtuu turvallisuussyistä aina välittäjän (operaattorin) kautta.

- Välittäjinä toimii kotimaisten pankkien lisäksi useita muita operaattoreita.
- Ilmeisesti kaikki tai ainakin lähes kaikki Suomessa toimivat pankit ovat yhtenä välittäjäryhmänä (operaattoreina), jotka välittävät ainoastaan Finvoice-muotoisia verkkolaskuja (ilman liitteitä).
- Toinen välittäjäryhmä ovat muut välittäjät (operaattorit), joiden kautta yleensä voi välittää laskuja useissa verkkolaskuformaateissa ja jopa liitteineen.
- Välitykseen saattaa osallistua useita operaattoreita (välitysketju).
- Välityksessä kannattaa huomioida, että mikäli pankki on välitysketjun osana, mukaan ei saada laskun liitteitä.
- Huomioitava on myös - operaattorit (muut kuin pankit) saattavat rajoittaa laskujen mukana kulkevien liitteiden määrää, kokoa tai formaattia.